

Ville Skinnari sd ym.

Kirjallinen kysymys Suomen talouskasvusta, ulkoministeriön lähetystöverkosta sekä Team Finland -verkoston uudistuksen strategiasta, painopisteestä, vaikuttavuudesta ja toimeenpanosta

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen talouskasvun, viennin ja investointien kannalta keskeinen kysymys on, miten Team Finland -toimijoiden verkoston yhteistyö rakennetaan ja miten se vastaa kansainvälistä kysyntää ja palvelee suomalaisten yritysten ja kansainvälisten sijoittajien tarpeita. Useiden yritysten ja elinkeinoelämän toimijoiden näkemyksen mukaan Team Finland -toiminnassa resursseja on ohjattu markkinoille, joissa kysyntä on rajallista ja kasvunäkymät heikot, samalla kun voimakkaasti kasvavat markkinat ja aidot kaupalliset mahdollisuudet ovat jääneet toissijaisiksi. Erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten tarpeiden tunnistaminen tulisi olla keskiössä. Suurempien suomalaisten yritysten tarpeet ovat usein Euroopan ulkopuolella ja erityisesti kehittyvillä markkinoilla. Nyt uudistuksessa painotetaan kuitenkin esimerkiksi EU-markkinoita, joissa suuryritysten tarpeita ei juuri ole. Lähetystöverkostolla ja sen kattavuudella on tässä erittäin suuri merkitys — erityisesti kehittyvillä markkinoilla. Ulkopoliittikka ja kaupallistaloudelliset suhteet nivoutuvat maailmassa entistä tiiviimmin yhdeksi kokonaisuudeksi.

Perustellusti voi kysyä, onko Team Finland -uudistusta todella tehty strategisista lähtökohdista: perustuuko toiminnan maantieteellinen kohdentaminen markkinoiden todelliseen kysyntään ja suomalaisyritysten kilpailuetuihin vai hallinnollisiin rakenteisiin, perinteisiin ja kompromisseihin? Esimerkkinä tästä on ulkoministeriön päätös sulkea Pakistanin suurlähetystö tilanteessa, jossa pienempi ulkopoliittinen ja kaupallistaloudellinen haitta olisi syntynyt sulkemalla esimerkiksi resursseja Euroopasta.

Samanaikaisesti Team Finland -uudistuksen valmistelu ja toimeenpano on kestänyt useita vuosia. Tämä on poikkeuksellista kansainvälisessä vertailussa, sillä monissa verrokkimaissa vastaavat vientiä ja investointeja koskevat uudistukset on toteutettu kuukausissa. Pitkittynyt valmistelu ilman selkeästi osoitettavia tuloksia heikentää yritysten luottamusta järjestelmään ja vähentää julkisten panostusten vaikuttavuutta ja mitä tärkeintä, vaikuttaa Suomen talouskasvuun negatiivisesti.

Uudistuksen yhteydessä on lisäksi säilynyt rakenteellinen pirstaleisuus. Invest in -toiminnot on edelleen eriytetty omaan organisaatioonsa, vaikka vienti, investointien houkuttelu ja yritysten kasvu kytkeytyvät käytännössä yhdeksi kokonaisuudeksi. On epäselvää, onko Team Finland -verkoston kaikilla toimijoilla aidosti yhteiset strategiset tavoitteet vai ohjaavatko toimintaa edelleen organisaatiokohtaiset intressit, mittarit ja budjetit.

Kirjallinen kysymys KK 462/2025 vp

Yrityskentältä on tullut myös viestiä siitä, että huomattava osa osaavista resursseista kuluu keskinäiseen koordinaatioon Suomessa sen sijaan, että työpanos kohdistuisi systemaattisesti kohde-
markkinoille asiakkaiden, kumppaneiden ja investoijien luo. Lisäksi Suomen kaupungit ja alueelliset kasvukeskittymät eivät ole mukana Team Finland -toiminnassa, vaikka juuri kaupunkeihin investoinnit, osaajat ja yritysekosysteemit tosiasiallisesti sijoittuvat. Kaupunkien kantoja kehitystarpeille ei myöskään saadun palautteen mukaan ole kuultu Team Finland -uudistuksen aikana. Erityisesti on ihmetelty, miten ulkomaanverkoston uudelleenjärjestelyn yhteydessä työ- ja elinkeinoministeriön ohjauksella Business Finland päätti lopettaa Tempon, Explorerin, messuavustukset sekä NEW-ohjelmat. Ministeriö ei ole saanut toimintaa käyntiin. Tämän seurauksena seuraavien vuosien aikana Suomesta osallistuu messuille muutamia isoja yrityksiä sekä erittäin harvalukuinen joukko pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

Kokonaisuutena herää kysymys siitä, onko Suomella nykyisessä talous- ja kilpailutilanteessa varaa harjoittaa elinkeinopolitiikkaa useilla rinnakkaisilla raiteilla ilman selkeää strategista yhteistä tavoitetta, johtoa, priorisointia ja vastuunkantoa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi Team Finland -toiminnan maantieteellinen kohdentaminen ei johdonmukaisesti perustu markkinoihin, joissa on todellista kysyntää suomalaisille ratkaisuille, nopeaa talouskasvua ja investointipotentiaalia,

millä perusteilla Team Finland -uudistuksen painopistealueet ja kohdemarkkinat on valittu, ja miten päätöksenteossa on huomioitu markkinakysyntä ja suomalaisyritysten suhteellinen kilpailukyky ko. markkinoilla? Miten esimerkiksi Pakistanin Suomen suurlähetystön sulkeminen palvelee Suomen ulkopoliittikan ja kaupallistaloudellisten suhteiden pitkän aikavälin tavoitteita? Miksi resursseja ei johdonmukaisesti kohdenneta niille markkinoille ja alueille, joissa on mahdollista luoda ulkopoliittista vaikuttavuutta, löytää todellista kysyntää suomalaisille ratkaisuille ja kestävä viennin kasvua,

mistä syistä Team Finland -uudistuksen valmistelu ja toimeenpano on kestänyt useita vuosia,

miksi Invest in -toiminnot on edelleen eriytetty Team Finland -kokonaisuudessa ulkoministeriöstä, ja mihin vaikuttavuusarvioihin tämä ratkaisu perustuu,

onko kaikilla Team Finland -toimijoilla yhteiset, mitattavat strategiset tavoitteet, ja kuka vastaa kokonaisuuden tuloksellisesta ohjauksesta? Miten esimerkiksi Finnveran strategia ja riskinotto kyky tukee suomalaisten yritysten mahdollisuuksia osallistua suuriin teollisiin vientiprojekteihin kehittyvillä markkinoilla? Samaan aikaan ulkoministeriön lähetystöverkostolle painotetaan veturiyritysten roolin tärkeyttä ja merkitystä,

*kuinka suuri osa Team Finland -toimijoiden työajasta ja resursseista kuluu keskinäiseen koordinaatioon Suomessa verrattuna varsinaiseen markkina- ja asiakastyöhön kohde-
markkinoilla,*

Kirjallinen kysymys KK 462/2025 vp

mitä Suomen kaupungit ja alueelliset kasvukeskittymät eivät ole systemaattisesti mukana Team Finland -toiminnassa investointien ja yritysekosysteemien edistämiseksi,

onko hallituksen arvion mukaan Suomella varaa jatkaa elinkeinopolitiikkaa useilla erillisillä raiteilla vai edellyttääkö tiloustilanne toimintojen kokoamista yhden selkeän strategisen johdon alle,

miten Team Finland -toimijat rakentavat kokonaistarjoamia ja suomalaisia ratkaisuja eri kohdemarkkinoille hyödyntäen suomalaisten yritysten laajaa osaamista eri puolilta Suomea? Esimerkkinä Suomen kokonaisturvallisuuden malli, joka suuresta kansainvälisestä kysynnästä huolimatta uhkaa jäädä kansalliseksi keskusteluksi kaupallisesta potentiaalista ilman yritysten todellista mukanaoloa. Mikä ministeriö vastaa tällaisen kokonaisuuden valmistelusta ja

miten matkailun edistämisen tavoitteet ja resurssit on rakennettu Team Finland -uudistuksessa ja miten ne tukevat alueellista ja kaupunkien tekemää matkailun edistämistyötä kansainvälisessä markkinoinnissa ja ulkoministeriön lähetystöverkostossa?

Helsingissä 19.12.2025

Ville Skinnari sd
Timo Harakka sd